

DEI INCARNATI

VINDICIÆ.

Contra Varias Execrabilis Hæretici,

Fausti Socini

Blasphemias, ac Perniciosissimas
Hallucinationes.

Exurgat Deus & Dissipentur Inimici Ejus.

IMPRIMATUR.

Octob. 19.
1692.

*Carolus Alston, R. P. D. Hen.
Episc. Lond à Sacris.*

L O N D I N I :

Impensis *Samuelis Smith*, ad Insignia Principis
in Cœmeterio D. Pauli. 1693.

DEL INCANTATO

VINDICATA

1787 SOCIETÀ

Esposizione di
Hallucinationes

Esposizione di

Esposizione di

1787

Esposizione di

*Clarissimo Viro JOANNI WALLISIO, SS.
Theologiae Doctori, S.*

GRatulor Tibi, Eximie Vir, Triumphos
Tuos de Nostratibus SOCINIANIS:
Et Specimen exhibeo Nostrorum contra
Exteras SOCINI Aseclas Luctaminum. *Con-*
namur Tennes Grandia. Faxit Deus Opt. Max.
ut tandem per ipsas *Infirmities* Nostras Veri-
tas clariùs Triumphet. In votis habeo, ut Po-
steris etiam Innotescat Meus erga Te ingens
Amor, per Amorem Veritatis à Te Defensæ
flagrantissimum Accensus, quem *Ocsticho* isto
annixus sum aliquatenus Explicare :

“Maſte Tuâ Virtute Senex Venerabilis: Eia

“Exhibuit Cœlum Clara *Trophæa* Tibi.

“Hæreſeas Aciem Te Debellare Superbam

“Vult DEUS, atque Animum dat Tibi Verè
HUMILEM.

“Sic HUMILIS CHRISTI Virtus Tibi
Candida reddit

“Pectora; & hinc VERI Lux Tibi Pura
Micat: (Lingua,

“Lux nequit hæc Radios non Semper Spargere :

“Cui VERBUM Dulce eſt, nulla Tacere
poſteſt.

Candido Lectori, S.

Quanto Ingenii robore, ac velocitate, quali verborum
Aucupio pollebat SOCINUS utinam non Ipse
Orbi Christiano fecisset Notissimum. Multiloquii
elegantioris torrente Lectoris, cui stabile desit Judicium,
Imaginationem, præcipitat, atque adeo ipsum pervertit
Intellectum. Tantis Actuantium Errorum, quasi Aqua-
rum, Montibus horrendis modis se volventibus quis pote-
rit obstare, qui non sit Ejus Auxilio adjutus, qui Dicit,
Ego sum VRA, Veritas, & VITA? Qui *ΙΗΣΟΥ ΣΥΝ*
ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ Carnem, & Sanguinem Gustavit,
huic certè nihil aliud esse videntur Socinianorum Sophis-
mata, quàm quod homini Esurienti, ac Sitienti esse vide-
retur istorum Garrulitas, qui persuadere illi tentarent à
Cibo, & Potu abstinere. Quam Ego intimis animi sen-
sibus percipio Suavitatem Fidei CATHOLICÆ vel
ipsis Socinianis communicandi cupiditate flagrantissimā Cor-
meum perpetuò agitur. Hic labor, hoc opus est mihi,
Intellectum ipsorum evolvere ex omnibus subtilissimorum
Errorum Nexibus, quibus adeo se impedierunt, ut jam mi-
nimè sint idonei ad capiendam Veritatem in Sacris Scrip-
turis à Spiritu Sancto exhibitam. Cuicumque SOCINI-
ANORUM Veritatis quacunq; ratione studiose libuerit
ad Me rescribere, is certè Me semper inveniet paratum
ostendere Animum Amicitiae In DEO cum Ipso conciliandæ
Cupidissimum. Opto te semper In CHRISTO bene Va-
lere.

DEI

DEI INCARNATI

VINDICIÆ, &c.

IN Tractatu, cui Titulus est, 'Scriptum F. S. in quo
 'sententiam eorum, qui Jesum Christum Dei Filium,
 'Unum illum, & Altissimum Deum esse affirmant,
 'argumentis allatis refellere instituerat, hæc verba oc-
 'currunt: Si illud verum est, quod Theologi omnes passim
 'affirmant, Deum videlicet esse Immensum, & Substantiâ
 'Infinitum, certè, cum homo sit materialis, & suis Dimen-
 'sionibus constet, & Substantiâ Finitus sit, rei autem Finitæ
 'ad Infinitam nulla sit proportio, nemo non videt Deum
 'cum materiali homine nullo pacto ita conjungi potuisse, ut
 'ex utroque unum, ut vocant, Suppositum factum fuerit.
 'Oportet enim vel materialem hominem Immensum,
 '& Substantiâ Infinitum evasisse, vel Deum Dimensionibus
 'obnoxium, & Substantiâ finitum factum fuisse, quæ nemo
 'non videt, quàm non absurda modò, verùm etiam impos-
 'sibilia sint. Respondeo. In hunc sensum non asseritur ex
 utroque, Deo scilicet, atque Homine, Unum, ut vocant,
 Suppositum factum fuisse, quasi per VERBI Incarnatio-
 nem Suppositum Novum Existeret: Sed hoc est, quod nos
 asserimus, *Suppositum illud Intellectuale, seu Personam*, Om-
 nipotentis, & Æterni Patris Omnipotentem, & Æternum
Filium, per suam *Incarnationem*, seu *Conceptionem* in Utero
 VIRGINIS, cum Semetipso adeo Unam fecisse Naturam
 Humanam, ut illa Natura nullam omnino haberet *Existen-*
tiam nisi per istiusmodi Unionem cum illo *Supposito*, ut tam

B

fit

fit PROPRIA illius *Suppositi* NATURA, quàm partes Alicujus Hominis sint illius Hominis PROPRIÆ. Fidem Christianam de Duabus in CHRISTO Naturis his verbis aliquatenus explicatam esse Confitemur: 'Est Fides recta, ut credamus, & confiteamur, quia Dominus noster Iesus Christus, Dei Filius Deus, & Homo est. Deus est ex substantiâ Patris, ante Sæcula genitus, & Homo est ex substantiâ Matris in Sæculo natus. Perfectus Deus, & Perfectus Homo ex Animâ Rationali, & Humanâ Carne subsistens; Aequalis Patri secundum Divinitatem, Minor Patre secundum Humanitatem. Qui licet Deus sit, & Homo; non Duo tamen sed Unus est Christus. Unus autem non Conversione Divinitatis in Carnem, sed Assumptione Humanitatis in Deum. Unus omnino non Confusione Substantiæ, sed Unitate Personæ. In hac Unitate, in qua Duæ CHRISTI Naturæ conveniunt, non fit Mutatio Infinitæ in Finitam, nec Finitæ in Infinitam; sed tamen quod Uni, vel Alteri Naturæ Attribuitur, Ipsi CHRISTO Attributum Agnoscimus, quia Ipse Utramque habet Naturam, & Infinitam, & Finitam. Natura Divina non est Corporea, seu (ut placet SOCINO loqui) Materialis, sed tamen CHRISTUS, licet sit Deus, sit Corporeus, quia illam habet Naturam cujus Una Pars Essentialis est Corpus. Non libet hic de Tanto Mystério ultra perorare. Lectorem Eruditum oro, & obtestor, ut studiosissimè perlegat, ea omnia, quæ de THEANTHROPO Scripserunt Viri Ingenio, Doctrinâ, Pietate Mirabili Illustres, Athanasius, Greg. Nazianzenus, Basilus, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus. Ingenium non Vulgare, & Verborum Copiam nimis affluentem SOCINI Scripta ostendere minime negamus; sed nihil in Eo Admirabile spectamus præter Audaciam. Hos Summos Viros, Athanasium, &c. qui Scripta ipsorum penitus inspexerit, tanto esse Socino præstantiores agnosceret, quanto scintillantibus Stellulis præstantior est Solis Meridianus Fulgor. 'Quid

' Quid ex illâ missione, & confusione consequutum fu-
 ' isset, præter id, quod Deus ipse solâ potentiâ, & favore
 ' suo præstare potuisset, neque nos videmus, neque quen-
 ' quam nobis ostendere posse satis persuasi sumus. Respon-
 deo. Ipse agnoscit *Socinus* nos minimè asserere Divinam;
 & Humanam Naturam in **CHRISTO** adeo conjunctas
 fuisse, ut vel *Mixtæ*, vel *Confusæ* essent. Ex illâ *Unitione*
 Duarum in **CHRISTO** Naturarum, quam nos Confir-
 remur, consequitur Deum potuisse per **CHRISTI** *Passi-*
onem Tantum in omnia omnium Hominum Peccata Odi-
 um Ostendere, quantum dicere Eum Ostendere potuisse
 absque illâ *Unitione* vel *Æquivalente* aliquâ Ratione, Soli
 Deo Comprehensibili, Contradictionem manifestam impli-
 cat. Veritatis Oppugnatae Fulgor *Hæretico* interdum adeo
 perstringit Oculos, ut quasi *occæcatus* nesciat omnino, quò
 tentet *Evadere*; hinc Incidit in tam manifestas Contradi-
 ctiones. ' Jesus Christus, inquit, licet verus homo fuerit,
 ' humanam tamen conditionem, etiam quâ homo longè ex-
 ' cessit, & in eâdem ipsâ humanitate plus quàm homo fuit.
 ' Cur igitur in Divinâ idem fuisse non dicemus, & verum
 ' quidem Deum esse Jesum Christum, ab ipso quidem Deo
 ' multis gradibus distare, atque & quâ Deum Deo mino-
 ' rem esse, adeo ut verè, & propriè, non autem per lo-
 ' quendi tropos, & figuras, non minus humanus Deus, quàm
 ' Divinus homo dici possit. Qui Plus quàm Homo est,
Socine, certè non quâ Homo, seu in ipsâ Humanitate Plus
 quàm Homo est, sed quâ ipsam Excedit Humanitatem. Con-
 cedimus Rectè dici posse Humanum Deum, & Divinum
 Hominem, nempe ob hanc rationem, quia **I L L E**, qui
 Deus est, habet Naturam Humanam, atque **I L L E** Idem,
 qui Homo est, Naturam habet Divinam, Veram, & Æter-
 nam: Æternam, inquam, Nam Vera non est Natura Di-
 vina, nisi Æterna. Turpissima Contradictio est Jesum

Christum Verum esse Deum asserere atque Illum esse Aeternum denegare.

In Tractatu, cui Titulus est, 'Initium Scripti F. S. in quo ad Argumenta quibus in unicâ Dei essentiâ Personæ adstrui solent, respondere instituerat.

Resp. Non placet mihi dicere Essentiam Divinam esse Unam Numero! Nam *Unitas Numerica* dicitur de iis, quæ alicui *Speciei* subijciuntur, cujus sunt, vel esse possunt *Plura Individua*. In *Unâ Essentia Divinâ Tres sunt, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus*, de quibus singulis dici possit Illum esse *Personam*, hoc est, Aliquid esse Intelligens, seu quod habet *Naturam Intelligentem*. In *Unâ Personâ* cujus *Essentia* est *Finita*, plures *Essentias* constituere nos cum *Socino* agnoscimus absurdissimum esse; sed tamen constitui-
mus, seu esse asserimus in *Unâ Persona*, *Jesu Christo*, cujus est *Essentia Infinita*, Plures *Essentias*, seu *Naturas*, nempe *Divinam, & Humanam*.

Argumenti pro Trino, & Uno Deo, omnium potissimum, aut certè usitatissimi Examinatio.

ARGUMENTUM.

Deus est tantum Unus, ut ex multis Scripturæ Testimoniis apertè constat. Atqui Pater in Sacris Literis dicitur Deus, Filius item & Spiritus Sanctus dicitur Unus Deus. Ergo Pater, Filius, & Spiritus Sanctus sunt Unus Deus, & consequenter Deus Unus quidem est *Essentia*, sed *Trinus Personis*. Respondet F. S. In hoc loco *Eph. 4. 6.* ubi Unus Deus esse dicitur, disertè etiam simul affirmatur istum Unum Deum esse Patrem omnium, isque apertè

‘ apertè à Christo distinguitur, quatenus Christus est Unus
 ‘ Dominus. Nihili æstimanda est ista Responsio : nam ut
 quando CHRISTUS Unus Dominus esse dicitur, non
 ita distinguitur à *Patre*, ut *Pater* negetur esse *Unus Domi-*
nus ; sic cum *Pater Unus Deus* esse dicitur, non ita distin-
 guitur à *Christo*, ut *Christus* negetur esse *Unus Deus*. ‘ Cum
 ‘ Christus, ut reverà est, sic passim appelletur Dei Filius,
 ‘ Spiritus autem Sanctus Dei Spiritus, & sine dubio is De-
 ‘ us, qui in ejusmodi locis nominatur, sit ille Unus Deus,
 ‘ sequitur nec Filium, nec Spiritum esse illum Unum Deum.
 ‘ Alioqui Filius esset suiipsum Filius, & Spiritus Sanctus sui-
 ‘ ipsius Spiritus. Respondeo. Si Pater, & Filius, & Spi-
 ritus nullà omnino ratione distinguerentur, valeret ista Con-
 sequentia : sed jam omnino non valet, cum Ratione qua-
 dam Soli Intellectui Infinito Comprehensibili Distinguan-
 tur. Pater non est Filius, aut Spiritus Sanctus, nec Filius
 est Pater, &c. sed Pater est Deus, & Filius est Deus, &
 Spiritus Sanctus est Deus, nec tamen sunt Tres Dii, sed
 Unus Deus. ‘ Dicent quædam esse, quæ omnino sine ista
 ‘ Idiomatum communicatione, & porro duarum in Christo
 ‘ naturarum agnitione explicari nequeant. Ut cum dicun-
 ‘ tur omnia à Deo per Jesum Christum creata, *Eph. 3. 9.*
 ‘ Aut cum dicitur Filius hominis in Cœlo fuisse antequam
 ‘ conspicientibus ipsius Discipulis eò ascenderit : Aut etiam
 ‘ in Cœlo esse dum tamen in Terrâ loqueretur, *Joan. 3. 13.*
 Respondeo, inquit F. S. ‘ Nihil esse cur hæc ad hominem
 ‘ illum Jesum Nazarenum propriè non referantur. Cum
 ‘ enim omnia creata à Deo per Jesum Christum dicuntur,
 ‘ non ea sunt intelligenda, de quorum creatione diligentis-
 ‘ simè scripsit Moyses in initio suæ Historiæ ——— De aliis
 ‘ igitur rebus creatis est Pauli locus accipiendus, & vox *Om-*
 ‘ *nia* ad ea omnia referenda, quæ ad novam creationem per-
 ‘ tinent, quam per hominem illum Jesum Nazarenum
 ‘ factam

‘ factam fuisse constat. Resp. Si hunc locum *Eph.* 3. 9. cum illo *Coloss.* 1. 16. comparemus, manifestum erit *Omnia* significare *Omnia Creata*, tam *Visibilia*, quàm *Invisibilia*, atque adeo *DOMINUM* Nostrium tam *Rerum Omnium Creatorem*, quàm *Hominum Redemptorem*, seu *Novæ Hominum Creationis Authorem* esse. Deus *Omnia Creavit* per *Jesum Christum*, non ut per *Instrumentum*, sed ut per *VERBUM*, quod in *Principio erat apud Deum*, & *Deus erat*. ‘ Similiter, inquit, quoddam *Filius hominis* in *Cælo* ‘ fuerit antequam eò conspicuè ascenderit, reverâ, & propriè ad hominem illum, *Jesum Nazarenum* referri & potest, & debet. Nam quod reverâ homo ille, postquam ‘ natus est ex *Virgine*, & antequam *Evangelium* annunciarer, in *Cælum* raptus fuerit, ibique ab ipso *Deo* ea didicerit, quæ humano generi patefacienda per ipsum erant, ‘ adeo est verisimile, ut aliter fieri non potuisse videatur. Juvat hîc Recitare præclara ista *S. Chrysostomi* verba de istis *Salvatoris Nostri Sermonibus*, *Joan.* 3. 13. ‘ Nullus ‘ ascendit in *Cælum*, nisi qui descendit è *Cælo*, *Filius hominis*, qui est in *Cælo*. *Joan.* 6. 62. Quid si igitur spectaveritis *Filium hominis* ascendentem eò, ubi erat prius? ‘ Εξ ἐναντίου πάρεμι νῦν. τῶν μὲν Περσῶν ἑδὲς ἀναβέβηκεν ἐκεί· ἐγὼ δὲ ἐκεῖ διαλέξω. εἶδες πῶς καὶ τὸ σφόδρα δοκῆν ὑψηλὸν εἶναι, σφόδρα ἀνάξιον αὐτὸν τὸ μεγαλωσύνης ὅτιν; ἐ γὰρ ἐν ἐναντίῳ μόνον ὅτιν, ἀλλὰ καὶ παλαιῶν, καὶ πάντα πληροῖ· ἀλλ’ ἐπὶ καὶ πρὸς τὸ ἀδύνατον τῶ ἀκραίῳ διαλέγε· καὶ μικρὸν αὐτὸν ἀνάγειν βούλομαι. ὅτιν δὲ ἀνθρώπου ἐσταύθη ἐ τὸ σῶμα ὁράλεον, ἀλλ’ ὅτιν δὲ ἐλάττω. εἰσὶς ὅλον ἐαυτὸν ἵν’ ἕως εἴπω, ὠνόμασε νεῦ· καὶ γὰρ τὸ ἐξ αὐτῶν πολλάκις μὲν ὅτιν δὲ Θεότητος, πολλάκις δὲ ὅτιν δὲ Ἀνθρωπότητος τὸ πᾶν καλεῖν.

Πάντα

Πάντα ποιεῖ, καὶ λέγει, ὥς αὐτὸς ἀπαγαγεῖν τῷ νομίζον αὐτὸν
 Πατέρα τὸ Ἰωσήφ. ἔ ποίνω τὸ σκάνδαλον ἐπιθεῖναι θέλων τῷ
 ἔλεγον, ἀλλὰ λῦσαι μάλλον· ὁ μὲν γὰρ ἀπὸ τῷ Ἰωσήφ αὐτὸν
 νομίζων, ἐκείν παρεδέξατο τὰ λεγόμενα. ὁ δὲ πειθεῖς ὅτι ὅκα τῷ
 Οὐρανῷ Καταβέβηκε, καὶ ἐκεῖ Ἀναβήσετ), εὐκολώτερον αὖν προσέχε
 τοῖς λεγομένοις. Non opus est exagitare stolidissimum So-
 cini Figmentum, quod ipse adeo verisimile esse dicit, ut aliter
 fieri non potuisse videatur (quod reverâ homo ille post-
 quam natus est ex Virgine, & antequam Evangelium an-
 nunciaret in Cælum raptus fuerit, &c.) namque omnibus
Præjudicio, & studio Partium non occæcatis fit Evidentissi-
 mum nè *Verisimile* quidem esse istiusmodi *Commentum*, cui
 solam *Verisimilitudinem* Ausus est adscribere iste Vir A-
 nimum gerens summa Audacia, & Arrogantiâ turgentem.
 Increpet DOMINUS istiusmodi homunculos, qui *Re-
 gem Regum de Throno* suo (si ita loqui liceat) quasi *Tenui
 Filo* innixi deturbare conantur.

FAUSTI SOCINI

Operum. Tom. 2. Pag. 375.

‘ SI Christus Æternus Deus, & Creator esset, cum ex
 ‘ ipsâ disciplinâ vestrâ, tum verò ex vi manifestæ ve-
 ‘ ritatis, unus, & idem cum Patre suo esset: Alioquin &
 ‘ duos Æternos, & duos Creatores asserere oporteret. At-
 ‘ qui nemo seipsum placat, nemo sibi ipsi aliquid solvit.
 ‘ Ergo si Christus Æternus Deus, & Creator est, nec Pa-
 ‘ trem

'trem suum placavit, nec illi pretium redemptionis nostræ
 'dedit. Concedo quòd Nemo Hominum Possit seipsum
 placare, seu *Iustitiæ* Satisfacere pro *Offensâ*, seu *Injuriâ* ab
 aliquo in ipsum commissâ, propter quam secundum *Legem*
Patriæ suæ Pœna est isti Infligenda, qui *Offensam* commisit.
 Ratio hujus concessionis est, quòd istiusmodi *Offensa*, seu *In-*
juria in Hominem commissâ non *Ultimò* redundat in ipsum
 Hominem, sed in Deum, & post Deum in Patriam cujus
omnis Lex debet esse *Legi Divinæ* Subordinata. Hinc li-
 quidò constat non sequi ex eo quòd Nemo hominum possit
 seipsum Placare, nec Christum, si Æternus Deus, & Crea-
 tor est, Patrem suum Placasse, & Pretium nostræ Redem-
 ptionis illi dedisse. Hoc ipsum intelligere debemus per τὸ
 Deum Placari, seu *Iustitiæ Divinæ* Satisfieri per Mortem
 Christi: Scilicet in Omnia Omnium hominum Peccata Tan-
 tum Odium Divinum Ostendi, quantum Ostendi potuisset,
 si Omnes Peccatores in Æternum Periissent. Pag. 378.
 'Est Christus super omnia non ab Æterno, nec naturâ suâ,
 'sed postquam à mortuis à Deo excitatus fuit, & ipsius Dei
 'beneficio. Resp. Hoc esse falsissimum ipse Christus his
 verbis clarissimè ostendit, *Joan.* 17. 5. 'Et nunc Glorifica me
 'tu Pater, apud teipsum eâ Gloriâ, quam habui apud te pri-
 'usquam Mundus esset. Certè ab Æterno habuit, quod
 habuit priusquam Mundus esset. Nimirum hic Precatur
 Dominus Noster, ut illa, quam in Tempore Assumpsit,
 Caro, seu Humanitas, summâ illius Gloriæ Participatione sit
 Clarificata, quàm in Cœlis habuit ab Æterno. Rectam
 istorum Christi verborum Interpretationem *Hæreticus* per-
 vertere conatur. Pag. 379. 'Miramur, inquit, profectò,
 'ita homines alioqui perspicaces cæcutire, ut non videant
 'nihil aliud sibi velle Christum, quàm jam ante mundum
 'conditum à Patre suo Decretum fuisse, ut ipse eâ Gloriâ,
 'quam petebat, decoraretur, & sanè nisi alii non pauci
 'divina.

'divinarum literarum loci, in quibus haberi, aut datum
 'fuisse aliquid dicitur, quod Decretum duntaxat, & De-
 'stinatum sit, quales sunt 2 Cor. 5. 1.] *Hebr.* 10. 34.
 '2 Tim. 1. 9. vos hujus loci sententiæ admonere non po-
 'tuerunt, id saltem facere debuerat locus in eadem Chri-
 'sti oratione, qui hujus explanatio quædam dici potest.
 'Inquit enim postmodum Christus, *Joan.* 17. 24. Pater,
 'quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint
 'mecum: Ut videant Gloriam meam, quam dedisti mi-
 'hi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Re-
 spondeo. Ex istis S. Pauli verbis ad *Timotheum* clarif-
 'simè apparet qualis Interpretatio esse debet istorum ad
 'Corinthios, 'Quod Ædificium ex Deo habemus, Domum
 'non manufactam, æternam in Cœlis; atque etiam isto-
 'rum ad *Hebræos*, Cognoscentes vos habere meliorem
 'substantiam in Cœlis, ac permanentem: Nempe illud
 'Ædificium, & Substantiam meliorem in Cœlis habemus
 'Fideles, secundum Propositum, seu Decretum Dei, & Gra-
 'tiam, quæ data est nobis in Christo Jesu. Συγκατοπαθήσου
 'τω Ευαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεῆ, τῷ σώσαντι ἡμᾶς, καὶ
 'καλέσαντος κλήσει ἁγία ἐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ'
 'ἰδίαν Πρόθεσιν, καὶ χάριν τὴν δοθείσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
 'πρὸ χρόνων αἰωνίων. Blasphema, ac horrenda est ista
 'Insinuatio Christum non aliâ ratione dici Gloriam apud
 'Patrem habuisse priùsquàm Mundus esset, quàm Quà
 'Homines qui Credunt in Eum dicuntur Ædificium ha-
 'bere in Cœlis. Deus ab Æterno Decrevit In Jesu Chri-
 'sto ab Æterno Existente Gratiàm dare omnibus, qui in
 'Christum sunt Credituri usque ad consummationem Sæ-
 'culi. Hæc Dicta Christi *Ut Videat Gloriam meam, quam*
 '*dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi,*
 'clariùs explicant Divinam illam Gloriam quam habuit
 'ab Æterno, scilicet Eam esse ostendunt, ut cujus Visione,

seu Contemplatione Affectivâ, Præcipuè consistit Sancto-
 rum in Cœlis *Beatitudo*. Pag. 388. " Quod ait Rom. 3.
 25. Christum propositum à Deo fuisse placamentum
 per fidem ; id aliud nihil est, quàm, si quis velit De-
 um erga se placatum reipsâ experiri, oportere, ut Chri-
 sto confidat ; Hæc enim est fœderis, quod nobiscum
 per Christum Deus pepigit, conditio, quæ una omnes
 conditiones complectitur. Resp. Qui Synceram in
 Christo *Confidentiam*, seu *Fiduciam* reponit, hic Credit
 Christum fuisse Crucifixum, ac Mortuum, Ut per *Pas-*
sionem suam Deum Propitium, ac Placatum reddat om-
 nibus Hominibus, qui adeo Credunt Vera esse omnia,
 quæ S. *Scripturæ* de Christo Testantur, ut per hanc *Fi-*
dem Vincant Mundum, Carnem, & Diabolum ; nempe,
 ut *Posthac non sibi Vivant, sed Ei, qui pro ipsis Mortuus*
est, & Resurrexit, pag. 389. " Quomodo Christus no-
 bis Deum placavit ; præsertim vero Sanguine suo, si,
 antequam Sanguinem suum funderet, ab ipsâ prædica-
 tionis suæ initio, jam ipsius Dei nomine Pacem nobis
 offerebat ? Quæstioni isti abunde Satisfacit Testimo-
 nium *Spiritus Sancti*, Rev. 13. 8. " *Christum esse Ag-*
num Dei Mactatum jam inde à jactis Mundi fundamen-
tis. Pag. 418. " Quod Paulus dixit Act. 20. 28.
 1 Tim. 3. 16. Deum Sanguine Suo Ecclesiam acqui-
 sisse, & Deum in Carne manifestatum fuisse, in qui-
 bus locis Simplex Dei nomen, ut subjectum positum
 est ; ista, inquam, loca ad Patrem referri commodis-
 simè posse facile est ostendere. Si locum illum ad
 Patrem referri, Deum Sanguine Suo Ecclesiam acqui-
 sisse, Probare tentasset, certè facillimum esset istiusmo-
 di tentamen invalidum fuisse, ac stolidissimum osten-
 dere. " Illud ipsum, inquit, quod Deus sit Manifesta-
 tus, seu Patefactus in Carne optimè Deo Patri con-
 venit.

venit. Nam & Christus ipse dixit, *Joan. 14. 9.* Qui Vidit Me, Vidit Patrem. In hunc Textum hæc & multa alia eloquitur Afflatu Divino agitatus *Chrysostomus*. *Εἴ τις εἶδεν ἐμὲ, τὸν Πατέρα μὲς εἶδεν, φων. εἶδὲ Ἐμέγε Οὐσίαν ἡν, ἢ αὐτὸν ἑαυτὸν.* Pergit *Socinus* : ‘ Etenim hoc ad ipsius Christi præsentiam atque verba, & opera, quæ in Carne existens, dicebat, ac faciebat, referendum omnino esse & proximè antecedentia, & subsequents verba apertè declarant. Proximè enim dixerat : *Tanto tempore vobiscum sum, & non cognovistis me.* Post verò ut id ipsum explicaret, paucis interjectis subiunxit : *Verba, quæ ego loquor vobis à meipso non loquor, Pater enim in me manens, ipse facit opera.* Resp. Agnoscimus hoc sensu rectè dici *Patrem Manifestatum* esse in Carne Christi, scilicet quòd Christus conversatus in Terris Homines Dictis, Factisque edocuit Patrem cognoscere : sed pernegamus hoc in loco nos Patrem intelligere debere, *1 Tim. 3. 16.* ‘ Sine controversiâ magnum est Pietatis mysterium. Deus conspicuus factus est in Carne, Justificatus est in Spiritu, conspicuus est ab Angelis, Fides illi habita est in mundo, sursum receptus est in Gloriam. Quis sit tam perfrictæ frontis, ut asserere auderet hoc verbum, *Αναλόγη* ullâ ratione DEO convenire, nisi quatenus INCARNATO. Pag. 426. D. Paulus *1 Cor. 12. 4, 5, 6.* ‘ Divisiones, inquit, gratiarum sunt, idem autem Spiritus. Et Divisiones ministrationum sunt, idem autem Dominus. Et Divisiones operationum, idem verò Deus, qui operatur omnia in omnibus. Simile quiddam legitur, *Eph. 4.* de Uno Spiritu, Uno Domino, & Uno Deo. In his Divinis Oraculis, inquit vir quidam *Orthodoxus*, distinctio quidem Personarum est manifesta. Divinitas autem singularum Personarum facillè colligitur.

' Animadv. F. S. Hæc duo Pauli testimonia omnino
 ' ejus contrarium demonstrant, ad quod probandum
 ' fuere allata, cum in utroque Unus Deus ab Uno Do-
 ' mino, & Uno Spiritu apertissimè distinguatur: Quod
 ' profecto perspicuè ostendit ad Unius Dei Essentiam nec
 ' Dominum illum, nec Spiritum pertinere, Unum τὸν
 ' μόνον Θεόν non esse. Ubi etiam animadvertes quòd si
 ' ex locis istis probaretur in Deo Tres Personas esse, illæ
 ' Tres Personæ Unus Deus, Unus Dominus, & Unus
 ' Spiritus essent. Resp. Agnoscimus Tres in Deo Perso-
 ' nas esse Unum Deum, Unum Dominum, & Unum Spi-
 ' ritum: Unum Spiritum, inquam, eo sensu, quo Deus
 ' vocatur Spiritus. Πνεῦμα δὲ Θεός, Joan. 4. 24. Dicere
 ' Unamquamque ex illis Tribus in Deo Personis ipsum
 ' Unum Deum esse, non est absurdum, sed Verum pro-
 ' ferre omni Veneratione dignum, scilicet ab ipso Deo
 ' Opt. Max. in S. Scripturis Revelatum. ' Distinctio,
 ' inquit F. S. non Personarum, sed Rerum apparet. Sin-
 ' gularum autem Divinitas nullo prorsus pacto colligitur.
 ' Certè apparet *Personarum* Distinctio; & singularum *Di-*
 ' *vinitas* faciliè colligitur: Nam Divisiones Gratiarum pro-
 ' venire non possunt, nisi à Personâ Divinâ; Divisiones
 ' Ministrarionum, non nisi à Personâ Divinâ; Divisiones
 ' Operationum, non nisi à Personâ Divinâ. Pag. 428.
 ' Verba illa, Hic est Verus Deus, ἔτος ἐστὶν ὁ Ἀληθινὸς Θεός,
 ' Joan. 5. 20. non ad Jesum Christum, sed ad Deum
 ' ipsius Patrem referenda sunt. Resp. Non tantum
 ' verborum *Contextus* apertè ostendit nomen *Veri Dei* hoc
 ' in loco esse Christo Attributum, sed id ipsum etiam ap-
 ' paret ex *Convenientiâ* horum Apostoli, *In Filio Ejus*
 ' *Jesu Christo: Hic est Verus Deus, & Vita Æterna*, cum
 ' illis ipsius Christi verbis, *Ego sum Via, Veritas & Vita*.
 ' Pag. 433. ' *Et tu in Principio*, Hebr. 1. 10. In his
 ' verbis

' verbis vel Apostoli ad Deum apostrophe est, ut non
 ' paucis ex nostris visum fuit, non autem de Deo Filio
 ' testimonium aliquod, quod ipse afferre voluerit: vel
 ' testimonium quidem de Dei Filio est inter alia antece-
 ' dentia numerandum, quæ ibi Apostolus attulit, non
 ' tamen quia verba, *Psal.* 102. ad ipsum Filium dirigan-
 ' tur, aut de Filio in ipsis præcipuè agatur, sed quia is
 ' locus vaticinationem continet de re ad Filium quoque
 ' pertinente, & ex quâ Filii summa præstantia elucet,
 ' quâ Angelos antecellit, id quod sacris testimoniis con-
 ' firmare Apostolo, ut ex *v. 4.* apparet, propositum fu-
 ' erat. Intolerandæ impudentiæ est dicere In his verbis
 esse Apostoli ad Deum *Apostrophen*, cum ipse Apostolus
 tam aperte testetur quòd hæc sint *Psalmistæ* verba, &
 quòd ad Filium dirigantur, *Παῖς δὲ τὸν ὕψος, ad Filium*
autem, Thronus tuus, Deus, &c. Et tu in Principio,
 ' *Domine, Terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt*
 ' *Cæli.* Certè Filii summa præstantia, quâ Angelos an-
 tecellit maximè elucet ex eo, quòd Terram fundave-
 rit, & quòd opera manuum ipsius sint Cæli. *Pag. 547.*
 ' Nullâ ratione fieri potest, ut Apostolus de Dei Filio te-
 ' stimonium produxerit, quo probetur, illum creâsse Cœ-
 ' lum, & Terram, *Heb.* 1. 10. Hoc enim nihil pror-
 ' sus facit ad propositam Thesin de Filio Dei Angelis ran-
 ' to præstantiore facto, quanto excellentius præ illis no-
 ' men hæreditavit. Resp. Hæc certè clarissima Demon-
 stratio est, Filium Dei esse ipsis Angelis præstantiorem,
 quòd Ille non sit *Ψιλλὸς Ἄνθρωπος*, sed *Homo, & DEUS,*
 CREATOR Cæli, & Terræ. Quàm turpis, ac pu-
 denda sit ista *Socini Hallucinatio*, nemo sanus non vi-
 deat. *Pag. 553. Esa.* 45. 23. Sic ait Dominus Deus
 ' Israelis, Ego Deus, & non est alius. Juravi per memet-
 ' ipsum, quòd mihi curvabitur omne genu. Verum hoc
 ' idem

idem *Paulus* dicit de Christo, *Rom.* 14. 10. Omnes
 stabimus ante Tribunal Christi. Scriptum est enim
 Vivo ego, dicit Dominus, quia mihi flectetur omne
 genu. Et sic secundum hoc Apostoli testimonium Chri-
 stus est ille Deus, præter quem non est alius Deus.
 Vim hujus Argumenti sic eludere conatur *Hæreticus* :
 Omne genu se Deo flectet tunc, cum ante Christi Tri-
 bunal stabitur. Atque hoc pacto verba illa ipsius Dei
 apud *Esaïam* de curvando sibi omni genu ad effectum
 perducentur. Vides conclusum esse id ipsum quod
Paulus concludere voluit, idque eâ ratione quæ in ver-
 bis ipsius expressa est : nec tamen necesse fuisse statu-
 ere, quod Christus sit ipse Deus. Falsissimam esse hanc
 Responzionem apertissime ostendit Apostolus hisce ver-
 bis : Epist. ad *Philipp.* 2. 10. Deus exaltavit illum,
 & donavit illi nomen quod est super omne nomen, ut
 in nomine Jesu omne genu flectatur. Si Ipse sit Deus,
 ut fatetur *Socinus*, cui omne genu se flectet, tunc ipse
 Jesus est Deus, Qui, ut testatur Apostolus, Ille est, in
 cujus nomine omne genu flectetur. Solidam istiusmodi
 Argumentationem hoc artificio *Sophistico* evertere sibi
 videtur *Adversarius* : Nunquid hinc necessario seque-
 tur Christum esse illum ipsum Dominum, qui apud
Esaïam dixit, Mihi curvabitur omne genu, quia vide-
 licet *Paulus* ex hoc *Esaïæ* loco istud de Christo conclu-
 dat. Nullo pacto. Nam cum ex ejusdem *Pauli* cla-
 rissimis verbis, quæ alibi, id est, *Phil.* 2. scripsit, aper-
 tissime constet, hoc quod Christo omne genu curvari
 aliquando debeat, ex illius unius Dei dono profectum
 esse : & sic Christum hac in re, ut in aliis omnibus,
 totum ab illo uno Deo pendere, & hujus ipsius rei ra-
 tione ab uno illo Deo distingui ; necesse est Christum,
 etiam quatenus omne genu illi curvari debet, illi uni
 Deo

' Deo subordinatum esse, ita ut quicumque Christo genua
 ' flectit, illi uni Deo genua flectat. Resp. Nos etiam
 agnoscimus ex eo, quod ex illius Unius Dei dono pro-
 fectum sit, quod Christo omne genu curvari debeat,
 hoc ipsum liquidò constare **CHRISTUM** Natu-
 ram habere illi Uni Deo Subordinatam, ab illo Uno
 Deo in rebus omnibus pendentem, & ab Uno illo Deo
 Distinctam: sed tamen secundum *S. Scripturas* Confi-
 temur Eum Naturam etiam habere *Divinam, Indepen-*
dentem, & Immensam. Pag. 555. ' *Esa.* 41. 4. & 44. 6.
 ' Ego sum Primus, Ego sum Novissimus. Hoc dicit
 ' Scriptura admodum frequenter de Deo Israelis. Divus
 ' autem Johannes hoc idem tribuit Christo, *Apocal.* 1. 8.
 ' Ego sum Alpha, & Omega, & infra 17. Ego sum
 ' Primus, & Novissimus, & vivens, & fui mortuus.
 ' Et sic Christus Dominus est ille verus, & unus Deus,
 ' ante quem non fuit ullus alius Deus, neque post ip-
 ' sum erit. Respondet *Socinus*. Ostendere oportet vel
 ' ubi de Deo dictum est, dictum simul, aut indicatum
 ' fuisse, id de ipso Deo tantum dici posse: vel ubi de
 ' Christo dicitur, haberi relationem ad eum locum, ubi
 ' de Deo dictum fuit: ita ut is locus de Christo expo-
 ' natur, aut saltem ad ipsum accommodetur. Verum
 ' neutrum istorum ostenditur, aut per se ullo modo ap-
 ' paret. Invalida est ista Responsio: Nam Sole clarius
 elucescit huiusmodi Vitiū esse vocum istarum, *Ego sum*
Primus, & Novissimus, seu Ultimus, ut variae Interpre-
 tationis possibilitatem excludant, Sensum Unum, ac Sim-
 plicem admittant, eum scilicet ad quem Significandum
 hisce ipsis vocibus usus est *Esaias*. Veritas hæc proprio
 clarescit lumine Nullā ratione licitum esse illi, qui nul-
 lam nisi Finitam, seu Creatam habet Naturam, *Dicere, Ego*
Sum Alpha, & Omega, Principium, & Fines, Primus, &
Ultimus.

Ultimus. Apocal. 22. 13. Pag. 576. 'Eo magis Ju-
 'dæi Jesum interficere quærebant, quod non solum sol-
 'vebat Sabbatum, sed etiam Deum vocabat Patrem,
 'æqualem se faciens Deo. Cum igitur Christus vocaret
 'se, ac faceret æqualem Deo jam certè erat Deus Verus,
 'Æternus, & Summus. Respondeo, inquit *Socinus*,
 'consequentiam hujus argumenti nullam esse, immo ar-
 'gumentum in Adversarios facilè retorqueri. Tantum
 'enim abest, ut ex eo, quòd Christus sit æqualis Deo,
 'sequatur, ipsum esse Æternum, & Summum Deum,
 'ut potius ex hoc ipso necessariò consequatur, Christum
 'non esse Æternum, & Summum Deum. Nemo enim
 'sibi ipsi æqualis esse potest.

Meminerint *Hæretici Orthodoxos* Agnoscere Patrem
 Æternum, & Filium Æternum Ratione aliquâ Incompre-
 hensibili esse Distinctos, sed tamen Æquales, cum Uter-
 que sit Unus Deus. Contradictionem manifestam impli-
 cat, ut Ille qui nullam nisi Finitam, seu Creatam habet
 Naturam, non Distet *Infinite* à SUMMO DEO:
 cum igitur Christus sit Deo Æqualis, necessariò sequitur
 ut Ipse sit Deus. Pag. 577. *Joan.* 10. 30. Christus
 'est Unus Essentiâ cum Patre. Respondet *Socinus* neu-
 'tquam probari Christum esse Unum Essentiâ cum Patre
 ex Christi verbis illis, *Ego, & Pater Unum sumus*; 'Cum
 'aliunde constet hoc ipsum, quòd Christus & Pater U-
 'num sint, nullo modo ad essentiæ unitatem referendum
 'esse. Ex verbis videlicet illis ipsius Christi ad Patrem
 'de Discipulis suis, *Joan.* 17. 22. Et ego claritatem,
 'quam dedisti mihi, dedi eis, ut sint unum, sicut & nos
 'unum sumus. Dictio, *Sicut*, inquit, quæ in Christi
 'verbis habetur, ostendit ejusdem generis esse unitatem
 'illam, quâ Christus, & Pater sunt unum, cujus ea est, quâ
 'Christus curabat ut sui Discipuli unam essent.

Resp.

Resp. Istam, quam asserit *Socinus*, non esse vocabuli *Sicut* Significationem clarissimè constat ex ipsius Domini Nostri verbis, *Matth. 5. 48.* ‘Estote vos Perfecti *Sicut* & Pater vester qui in Cœlis est, Perfectus est. Nemo sanus affirmaverit Perfectionem Sanctorum *Ejusdem Generis* cum Perfectione *Patris Nostri, Qui est in Cœlis*; Unitatem Essentiæ significari per hæc verba, *Ego, & Pater Unum Sumus* fit omnibus præjudicio non occæcatis evidentissimum ex illâ Christi locutione ad quam confirmandam ab Illo proferuntur. ‘Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me: Et Ego Vitam Æternam do eis, & non peribunt in Æternum, & non rapiet eas quispiam de manu meâ. Pater meus, qui eas dedit mihi, major omnibus est, & nemo potest rapere eas de manu Patris mei. Ego, & Pater Unum Sumus. Per Oves intelligendi sunt *Fideles* Universi, seu Verè Christiani per Totum Terrarum Orbem dispersi: quis Eos Cognoverit, nisi qui Corda hominum Scrutatur, & Novit Omnia? Vitam inquit, Æternam Do eis: non rapiet eas quisquam de manu meâ. Nemo potest rapere de manu Patris mei. Cum Opera Sua, & Patris simul prædicâssent, Ego, inquit, & Pater Unum Sumus. Hæc verba firmissimam ostendunt rationem, cur sermoni præcedenti Fides habeatur. Nemo potest rapere de manu Ejus, si Ille & Pater sint Unum. *Pag. 580.* ‘Omnia quæcunque habet Pater mea sunt, Ergo Filius habet etiam Essentiam Patris. Respondeo, inquit *Socinus*, hæc verba per se, Omnia quæcunque habet Pater, mea sunt, non posse, ex usu communi loquendi, referri ad Patris Essentiam; ut ipse *Bellarminus* vidit: qui sibi ipsi opponit exemplum hujus locutionis in marito, & uxore, cum dicimus, Omnia quæ habet Vir sunt Uxoris. Resp. Non meum est in mentem

Bellarmini inquirere : Sed certò scio usum hujus vocabuli
 r̃s Habere, cum loquimur de Deo, non esse communem
 usui ejusdem cum loquimur de Creaturis : ideoque quan-
 quam cum dicimus, Omnia quæ Habet Vir, sunt Uxo-
 ris, non sequitur Eandem esse Viri, & Uxoris Essen-
 tiam. Filium habere Unius Dei Essentiam (Ratione
 Incomprehensibili) à Patre communicatam, sequitur
 ex eo, quòd Habet Omnia quæ Habet Pater. Quod
 hæc verba etiam ostendunt, *Joan. 5. 26. 'Sicut Pater*
'habet Vitam in Semetipso, sic dedit & Filio habere Vi-
'tam in Semetipso. Pag. 581. Rom. 9. 5. 'Ex qui-
'bus est Christus secundum Carnem, qui est super Omnia
'Deus Benedictus in Sæcula. Nè Umbram quidem Argu-
 mentationis invenire potuit ad oppugnandam Veritatem
 in hisce verbis clarissimè fulgentem, *Garrulitatem* Ejus
 audiamus. 'In loco isto Pauli, inquit, *Rom. 9.* Vox
 'Græca, quæ reddita est *Omnia*, non minus reddi potest
 'Omnes. Vox autem Omnes simpliciter prolata, ad
 'homines tantum referri solet, ut ex plurimis. Sacrarum
 'Literarum locis præter communem loquendi usum
 'apertissimum est. Verum quod Christus sit super
 'Omnes homines nullo pacto demonstrat eum esse Sum-
 'mum, sive illum Unum Deum; cum testatissimum sit
 'Christum, quatenus est Homo, omnibus aliis homini-
 'bus superiorem esse, illisque dominari, & Christiano-
 'rum caput esse, ac principem.

Quorsum hæc? An ideo minùs sit DEUS, quia Su-
 perior est Omnibus aliis Hominibus quàm HOMO?
 Nonne etiam Super OMNIA est, cum Ipse sit non
 tantum *Homo*, sed etiam *DEUS Benedictus in Sæcula?*
Pag. 592. 'Negat ex eo, quod Scriptum sit Omnia
'per Verbum esse facta, colligi debere ipsum Verbum
'non esse factum, etiamsi vox Omnia universè planè
 'acci-

' accipienda fuerit. Semper enim (inquit) in istius-
 ' modi locutionibus, quantumvis universalibus, excipi-
 ' tur is, de quo ipsa universalis enunciatio assertur. Re-
 spondeo. Si minus clarescat Veritas ex hisce verbis.
Omnia per Ipsum Facta sunt, subtilissimorum *Sophista-*
rum Tergiversationem prævertit ista Phræseos Amplifi-
 catio: '*Et sine Ipso Factum nihil quod Factum est.* Sa-
 pientissimâ hac Locutione fit Evidentissimum. V E R-
 B U M non esse in Numero eorum, quæ Facta sunt:
 nam si Ipsum Factum esset, id non esset verum, *Sine*
Ipso Factum esse nihil, quod Factum est. Hoc certe
 Non Factum est, *Sine Quo Factum est nihil, quod Fa-*
ctum est, nisi Aliquid esse potuisset Seipso Prius, & Po-
sterius, Causa & Effectus Sui. Pag. 604. 'Dei No-
 ' men Christo Attributum, aiunt esse Rex Regum, &
 ' Dominus Dominantium, quod soli illi vero Deo con-
 ' venire dicunt. Ad quod probandum afferunt verba
 ' *Pauli, 1 Tim. 6. 15. de ipso dicta, Solus Potens, Rex*
 ' *Regum, & Dominus Dominantium.* Nam hoc idem
 ' Nomen Christo tribui patet ex locis, *Apoc. 17. 14. &*
 ' *Cap. 19. 16.* Respondeo primum, vocem *Solus*, in
 ' isto *Pauli* testimonio non jungi nisi nomini *Potens*.
 ' Nam in Græco nomen *Rex Regum, &c.* habet arti-
 ' culum, qui prohibet, quo minus vox *Solus*, cum eo
 ' jungi possit. Deinde dico cum vox ista manifestè jun-
 ' gatur, ut dictum est, nomini *Potens*, si Adversario-
 ' rum ratiocinatio bona esset, secuturum, de multis verè
 ' dici posse, quod unusquisque illorum sit ille solus ve-
 ' rus Deus. Invenitur enim nomen istud *Potens*, sive,
 ' ut in Græco est, *Δυνας*, multis simul attributum, *Luc.*
 1. 52. *Deposuit Potentes.* Græcè *Δυναστας.* Et, *Act. 8.*
 27. *Eunuchus* ille vocatur *Potens, Δυνας*, *Candacis*
 ' *Reginæ Æthiopum.* Respondeo. *Per Solum Potentem,*

Μόνον Δυνάσιν, intelligere debemus Eum, qui Solus habet Potentiam Absolutam, & Infinitam, quæ Potentia non Multis Attribuitur, sed UNI DEO: Ex eo igitur, quod CHRISTO Attribuitur, sequitur Eum esse DEUM UNUM Verum, & Æternum: Cui cum Patre, & Spiritu Sancto sit Omnis Laus, Honor, ac Gloria in Secula Seculorum. Amen. Pag. 615. ‘ Af-ferunt locum, Col. 1. 17. Respondeo, inquit, vocem ‘ Omnia hinc non omnino Universè accipiendam, &c. Tam Certum est, inquam, Vocem Omnia hoc in loco Universè accipiendam esse, quàm Unamquamque Rem esse vel *Visibilem*, vel *Invisibilem*. Nam hæc sunt ipsa Sancti Apostoli verba: *In Ipso condita sunt Universa in Cælis; & in Terris, Visibilia, & Invisibilia, &c.* Pag. 615. ‘ *Ep. ad Hebræos 2. 17, 18.* Quid ista Expiatio ‘ sit declaratur, i. e. auxiliari iis, qui tentantur. Quod ‘ nihil est aliud, quàm in omnibus periculis nobis suâ ‘ ope præstò esse. Resp. Certè ista Expiatio nos Homines reddit Capaces Auxilii à *Propitio* DEO Accipiendi. Quis poterit Suâ Ope præstò esse nobis in Omnibus Periculis, nisi Unus Deus, Omnipræsens, Omnipotens, & Æternus? En quanta Vis sit *Sacrarum Litterarum*, quæ ab ipso SOCINO extorquent huiusmodi verba, quibus ipse Sententiam suam, Veritati adversam manifestò subvertit. Pag. 616. ‘ Merito, ac verissimè ‘ ipse de se dixit, *Ego sum Scrutans Renes, & Corda*, ‘ Apoc. 2. 23. Sed non tamen hinc sequitur, eum ex ‘ seipso hoc habere. Quod tamen necesse est, si quis ‘ inde concludere velit, Eum esse illum Unum Deum. Respondeo Filium habere Scientiam Infinitam, quâ Scrutatur Renes, & Corda, Ratione *Incomprehensibili* à Patre Communicatam: quæ scilicet Scientia Identica est cum ipsâ *Unius Dei* Essentiâ. Ut *Filius* habet *Vitam in Semet-*

Semetipso, sic habet Scientiam in Semetipso. Pag. 622.
 Quod aiunt fieri non posse ut in Præcepto Christi Apostolis dato de Baptismo, Creatura cum Creatore conjungatur, quod Argumentum eandem vim habet (si quam tamen habet) ad probandum similiter Dei Filium non esse rem creatam. Respondeo, imò in Sacris Literis res creatas interdum cum creatore conjungi, idque in re, quæ non minoris sit momenti, quàm Baptismus, cujusmodi Timor, & Fides. De Timore habes Testimonium, 1 Reg. 12. 18. *Et timuit omnis populus nimis Dominum, & Samuelem*: de Fide verò, *Exod. 14. 13.* ubi secundum veritatem Hebraicam legitur, *Et timuerunt populus Jehovam, & crediderunt in Jehova, & in Mose Servo ejus.* Nihil igitur impedit, quo minùs res creata cum creatore conjungatur, etiam in rebus maximis, & quæ ad ipsius creatoris cultum pertinent. Respondeo. Timor, & Fides, & quicunque alius Affectus Deo Opt. Max. debetur, non est *Ejusdem Generis* cum istiusmodi Affectibus qui debentur Hominibus. Affectus quem à nobis requirit Deus *Absolutus* est, ac *Principalis*; qui Homini debetur, *Relativus, & Subordinatus.* Neminem Timere, Neminem Amare, Nemini Credere Debemus, nisi *Μετὰ τῆς Ἀναπορέας πρὸς τὸν Θεόν.* Hoc vel ipsis *Ethnicis* innotuit. Summæ impudentiæ est asserere quòd probari possit ex istis *S. Scripturæ* locis Res Creatas cum Creatore Conjungi, etiam in rebus maximis, & quæ ad ipsius cultum pertinent. Certè non Colitur Deus aliquo Affectu, qui sit *Ejusdem Generis* cum eo, quem Licet Homini debetur præstare. *Pater, Filius, & Spiritus Sanctus* in BAPTISMO Conjunguntur in *Eodem Nomine*, nempe per Susceptionem Baptismi Pari Ratione Obligamur ad Colendum PATREM, ET FILIUM,

FILIUM, ET SPIRITUM SANCTUM, Cultus TRIUNI DEO præstandus *Præcipue* consistit in Amore *Absoluto, ac Principali*, qui omnem erga omnes Res Creatas Amorem sibi *Subiectum* reddit, atque illo quasi *Pabulo* vivitur ad seipsum magis *Inflammandum*. *Baptismus* nihil aliud est nisi *Ritus Solemnis à Christo* in hunc Finem Institutus, ut per Ejus Susceptionem Homines Coram Hominibus se Obligent, seu Obligationem à DEO sibi Impositam Agnoscant, ad TRIUNUM DEUM, Patrem, & Filium, & Spiritum Colendum in Omnibus Operibus suis. *Baptismus* requirit, ut CHRISTUM, *Dominum ac Deum Nostrum Induamus*, adeo ut posthac Nihil omnino Extet in Nobis nisi quod aliquo modo CHRISTUM referat. Faxit Deus Opt. Max. ut *Baptizati Omnes* hæc Dicta ritè percipiant; & *Assensum* suum usque ad Mortem Perseverent *Praxi* Sincerâ ostendere. Pag. 635.

‘ Si ex eo, quòd Dei essentia simplicissima sit, necessariò ejusdem essentia compositio omnis excluditur, sequitur omnino, plures personas in Dei essentia esse non posse inter se distinctas, nisi Dei essentiam tanquam Speciem, seu communem quandam pluribus individuis Naturam accipiamus. Resp. Per hanc vocem, & Persona, intelligimus *Aliquid quod habet Essentiam, seu Naturam Intelligentem*. Dei Essentia, cum sit Absolutè, & Simpliciter Infinita, non est *Communis Patri, & Filio, & Spiritui Sancto* tanquam *Species*, seu *Communis Pluribus Individuis Natura*; sed secundum Rationem *Incomprehensibilem*, nempe *Peculiarem*, seu *Propriam ipsi & Esse Infinitati*. Mysterium hoc de Unâ in Tribus Essentia Divinâ, quod nobis à Deo Revelatur, Credere est Rectæ Rationi maximè congruum; sed maximè incongruum est *Scrutari*, seu *Velle Comprehendere* Qualis sit

sit Trium Distinctio in Essentia illâ Unâ Incomprehen-
 sibili. Pag. 639. & 640. ' Qui possunt ista (Deum
 ' scilicet Incarnatum, & Hominem esse factum) in
 ' Deum cadere, si Dei substantiæ nihil novi accidere
 ' potest? — quis negare poterit, si Deus tunc In-
 ' carnatus est reverâ, & Homo factus, cum Christus
 ' Jesus de Spiritu Sancto in Mariæ Virginis utero est
 ' conceptus, exque eâ natus, ipsi Deo, ejusque substan-
 ' tiæ adventitium aliquid, & novum, idque maximi
 ' momenti accidisse? Resp. Pernegamus aliquid novi
 accidisse Dei Substantiæ, seu Essentiæ per Incarnationem
 Dei Filii, qui scilicet Naturam Humanam Assumpsit in
Peculiarem quandam cum Seipso Unionem sine ullâ Sui
 Mutatione, & per Essentiam Absolutè, ac Simpliciter
 Infinitam est omnino Immutabilis in quacunque Opera-
 tione in quacunque Rem Creatam. Pag. 649. ' Nus-
 ' quam fortasse Principii, sive Initii nomen, licèt sim-
 ' pliciter, & absolutè positum, Æternitatem significat,
 ' præsertim verò in hac locutione, In Principio, sive
 ' ab Initio. Resp. Principium hoc in loco, *In Principio*
erat Verbum, ejusdem est Significationis cum eâdem
 voce in GENESI I. I. *In Principio Creavit*, nempe
 Quando (seu in eâ Duratione, in quâ) Nihil Existebat
 præter ipsum Deum, Causam Primam *Rerum Omnium*,
 atque Omnium (Peccatis solummodo exceptis) *Even-*
torum. ' Si quis, inquit, in ipso Testamento locos re-
 ' quirat, in quibus Principii, sive Initii nomen simpli-
 ' citer, & absolutè positum nullo modo Æternitatem
 ' significet, hosce potissimum apud eundem Joannem
 ' notatos habeat, *Joan.* 15. 27. & Cap. 16. 4. *1 Joan.*
 ' 2. 7. & 24. Quibus omnino addat locum illum, *Act.*
 ' 11. 15. *Sicut & in nos in Initio*. Quippe in quo Græ-
 ' cus Codex *ἐν Ἀρχῇ* habeat, non secus atque in eo, de
 ' quo

‘quo disputamus. Respond. In hisce locis Principii nomen non esse positum *simpliciter*, & *absolutè*, sed sub Restrictâ, seu Limitatâ Significatione, *Joan.* 15. 27. & Cap. 16. 4. *Et vos testabimini, quoniam à Principio mecum estis. Hæc autem vobis à Principio non dixi, quia vobiscum eram.* Liquidò constat *Principium* in hisce locis significare Initium Rerum Agendarum, de quibus ab Apostolis perhibendum erat Testimonium. Par ratio est cæterorum locorum, quos iste recitat : in nullo eorum ponitur Principii nomen absolutè, & simpliciter, sed significat *Rerum*, vel *Eventorum Particularium* Initium. *Pag.* 646. ‘Non Dei Patris tantum, & Spiritus Sancti, sed Ejus quoque Divinitas ipsum à mortuis excitavit ; Quemadmodum ipse prædixerat, inquit, *Joan.* 2. *Solvite Templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud.* Quàm futilis, quàm Impia sit SOCINI locutio, quâ vim hujus clarissimi Argumenti obsecrare conatur ! ‘Etsi, inquit, Christus ipse ‘propriè loquendo, is futurus non erat, qui Templum ‘illud erigeret, quod ipse intelligebat, tamen necesse ‘quodammodo habuit ita loqui, & sibi id tribuere, quod ‘Dei solius futurum erat. Quanquam alioqui, etiam ‘in ipsis Sacris Literis, non modo in communi loquendi ‘usu, cum de Resurrectione agitur, sæpiùs mortuis ea ‘tribuuntur, quæ vel Dei, & Christi sunt propria, vel ‘certè illis minimè conveniunt. Et nè longiùs abeamus, ‘dicuntur Mortui Resurgere, quomodo verò Resurgere ‘possunt, si sunt Mortui, id est, ipsi non sunt ampliùs ? Bone Deus ! quousque tandem erumpet hæc scelerata Disputandi *Insania* ! Tamen necesse quodammodo habuit ita loqui ! hoc est, necesse quodammodo habuit (*horresco referens*) *Falsiloquum* esse, ac *Sacrilegum*, sibi tribuere quod Dei Solius futurum erat ! Dicuntur, inquit, Mortui Resurgere.

Resurgere. Certè, inquam, dicuntur Mortui in Ep. 1. ad Cor. Cap. 15. *Ἐγερθεὶς*, Excitari. Hinc certè nihil sequitur ad stabiliendam SOCINI sententiam. *Quomodo verò Resurgere possunt, si sunt Mortui?* Argutule Sophista! quomodo *Progredi* possunt, qui jam *Sedent*, aut *Facient*? *Ipsi non sunt amplius!* Pernegamus istud: Homines, quorum Animæ sunt à Corporibus Separatæ, non esse amplius. Pag. 691. Agnoscit SOCINUS 'aliâ ratione in Deum, & aliâ in Mosem Israelitas Baptizatos fuisse, quemadmodum aliâ ratione in Deum, 'aliâ in Mosem credidisse sunt dicti. Sed nos *Christiani* Asserimus secundum Præceptum Christi Eadem Ratione *Baptizandos esse Homines In Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum*. IDEM est Trium NOMEN, In quod *Baptizati* sumus. Pag. 707. 'Christus non nominatur 'à Thomâ δ Θεός simpliciter, sed addito *μὲν*, hoc pacto, 'δ Θεός *μὲν*. Ex quâ additione vis illa articuli evanescit. 'Adeo ut illis verbis Thomas nihil aliud significaverit, 'quàm Christum esse suum Deum, id est, illum quem 'præ aliis omnibus Diis pro suo Deo agnoscebat. Resp. His vocibus δ Κύριός *μὲν*, & δ Θεός *μὲν*, Sanctus Thomas Fidei Christianæ Confessionem clarissimam, ac perfectissimam exhibuit, Christum Agnoscens illum esse DOMINUM, de quo *Scriptum est*, ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ σε προσκυνήσεις, & αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Hunc DOMINUM certè hisce verbis Alloquitur Psalmista: Psal. 31. 5. Ἐλυτρώσω με ΚΥΡΙΕ Ο ΘΕΟΣ τῆς Ἀληθείας. Hic ER UNUS DOMINUS, & UNUS DEUS, Cujus Unitatem solenniter prædicat Apostolus. Ep. ad Eph. 4 5. 6. Εἰς Κύριον, Μία Πίσις, Ἐν Βαπτίσματι, Εἰς Θεόν, & Πατέρα πάντων, δ ὢν πᾶντων, & διὰ πάντων, & ἐν πάντων ὢν. Pater, & Filius, & Spiritus Sunt Unus ille Dominus, & Deus, Cui Soli Propter Se Credere, seu Fidem præstare debemus, In cujus Solius Nomen *Baptizamus*.

E

Scio

Scio equidem, Erudite Lector, quanto *Præjudicio* laborat Mea *Controversias* agitando ratio, propter eam, cui semper adhæreo, *Βεβηλολογίαν*. Ut tandem amoveatur istiusmodi *Præjudicium*, omnes, qui Scripta nostra perlegere dignentur, oratos velim, ut *quid intus habet* ista SALOMONIS Sententia, *In Multiloquio non deerit Peccatum*, penitus discutiant, & serio perpendant: quod si fecerint, nullus dubito quin tanti ene momenti compererint ut suo Pondere *Præjudicium* istud *depresserit*, *leviusculum* esse, ac *inane* ostenderit. Scilicet, hæc Veritas, Solis *Iustitiæ* Radio descripta tandem omnibus elucescet: Dum Loquimur, vel Scribimus de NATURA CHRISTI, potius Evitandum est vel Unum *Peccatum*, Falsa Assertio, aut Negatio vel Una, quam Omnium hominum Laus (si quis eam posset acquirere) Captanda, vel Vituperium Fugiendum. Quicquid id est, quod à Pusillo Me in hac re maximi momenti peractum est, inde proveniat Soli DEO Gloria, Mihi, & Lectoribus meis Auctior perpetuò fiat Emissio Cœlestis Veritatis.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, Δόξα σοι.

F I N I S.

ERRATA.

- Pagina 4. Linea 5. Addenda, 'Neque minus absurdum est, ubi Una Numero
 • Essentia est, plures Personas, quàm ubi Una Numero est Persona, plures
 • Essentias constituit.

